№ 265.

KURJER POLSKI

WARSZAWA
Sobota dnia 4 Września r. 1830.

Prenumerata miesięczna złp. 2 gr. 20.
Kwar. złp. 8. Nr pojedynczy gr. 5.

Wszystko dla wszystkich.

Wiadomości Krajowe

Dnia wczorajszego jako w rocznicę koronacji NN. Państwa odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele katedralnym. Wieczorem miasto oświecono.

Na tegoroczném zgromadzeniu badaczów natury, które się odbędzie w Hamburgu w bieżącym miesiącu, znajdować się będzie trzech professorów tutejszego uniwersytetu PP. Mile, Wojde i Jarocki.

Z woli, objawionéj przez ministra sekretarza stanu, wystawy publiczne dzieł wyborniejszych przemysłu krajowego, otwierane będą w Warszawie co lat trzy, licząc od ostatniéj wystawy w r. 1828.

Wyszedł z druku 1 i 2gi tom trzeciego oddziału wybranych romansów Walter-Skotta i V. Ducange, wydania F. S. Dmochowskiego, trzy ostatnie wyjdą w ciągu września; gdy objętość tomów okazała się być mniejsza, aniżeli prospekt oznacza, przeto na następny oddział prenumeratorowie nie złp. 8 ale tylko 6 złożyć mają. Dalsze szczegóły o prenumeracie znajdują się w załączonem uwiadomieniu.

W poszycie 5tym Pamiętnika dla płci pięknéj w tych dniach wydanym znajdują się następujące poezje: Pieśń Hymenu, napisana dla W. S. i E. C. przez L. Rettla; Nicość przez K. Danielewicza; Dumka przez F. Kowalskiego; Chwila spoczynku przez Dahlena; Nadzieja przeszłości p. tegoż; Niewieście domowe cnoty przez M....r.; Gwiazdy przez A. G. — oraz dokończenie powieści Zamek Wilczki; powieść z Irwinga: Duch narzeczonego etc.

Wyszedł u Gałęzowskiego i komp. *poszyt drugi tomu ósmego Themidy Polskiéj.* Zawiera: 1) Uwagi nad prawem karném polskiém przez D. Dzierożyńskiego S. Kr. W. M. i K. (ciąg dalszy). 2) Ocenienie zasad ogólych Kodexu o umowach, obejmujące w sobie uwagi nad działem I i II tytułu III xięgi III K. C. Fr. 3) O restytucji i kassacji przez Cy. Zaborowskiego.

Z drukarni stereotypowéj Walerjana Krasińskiego wyszedł Elementarz bardzo stosownie dla nauki dzieci ułożony, i romans Walladmor. Teraz drukuje się w téj drukarni romans Waltera Skotta: Wawerley. Oprócz zapowiedzianego słownika encyklopedycznego i dalszego ciągu romansów ma być wytłaczana w tym zakładzie, stereotypowana Biblja.

Na polowaniu niedawném w Oborach, o 2 mile od Warszawy ubito 7 wilków i raniono kilku. W okolicy téj pożarły te zwierzęta w ciągu dwóch tygodni 12 koni, znaczną liczbę owiec, drobiu etc.

We wsi Pierzchowie w Galicji, o 3 mile od Krakowa żyje wieśniak Jakub Kostucha, który sam się nauczył czytać i ma być naturalnym astronomem, malarzem, mechanikiem, jeometrą i poetą!

Dnia 9 z. m. zgorzała od uderzenia pioruna cerkiew we wsi Strzelcach obw. Hrubieszowskim.

Dnia 18 z. m. w gminie Miastków wtwie Lubelskiém o godzinie 4 z południa dał się słyszeć nadzwyczajny szum w powietrzu, poczém wiatr od lat wielu niepamiętny, połączony z rzęsistym gradem, nader wielkie w kilkunastu wsiach okolicznych zrządził szkody. — Jarzyny zupełnie wyniszczył, siana i oziminy w ster-

tach i kopcach stojące poobalał i po zagranice wsi poprzenosił, stodoły zaś powywracał, i razem ze snopami rozrzucił.

Składkę na restaurację zamku krolów polskich w Krakowie zbierają w Warszawie kommissarze cyrkułowi i burmistrz Pragi, oraz kassjer kassy głównéj ekonomicznéj miejskiéj P. Jędrzejewicz. Przykładający się do téj składki zapisywać będą nazwiska swoje i ilość składki na wykazach z podpisem JW. Rembowskiego, prezydującego w komitecie mającym się zatrudnić kierunkiem restauracji zamku.

W okolicy Krakowa jest doktor filozofji, który się trudni furmanką; dla tego nie chce jéj porzucić, że się nią trudnili jego przodkowie.

Na wczorajszéj giełdzie warszawskiéj żądano za polskie listy zastawne, nie licząc w to wartości kuponu wynoszącéj gr. 23⅔, po 95 zł.; za rossyjskie assygnaty żądano po 180 zł. gr. 10 płacono po 179 zł. 25 gr.

Dnia onegdajszego odbyło się ciągnienie drugiéj klassy loterji klassycz. Największa wygrana 10,000 zł. padła na Ner 7491 wzięty w Kielcach; Ner 12,545 wygrał w Tykocinie zł. 5,000; Ner 23,861 wygrał zł. 3,000; N. 15,715 wygrał zł. 2,000; Nra 23,882 i 24,671 wygrały po 1,200 zł.

W niektórych exemplarzach wczorajszego Kurjera Polsk. opuszczony został pod nekrologiem nadesłanym ś. p. Teressy z Krajewskich Rastawieckiej podpis: —*a*.

Przyjechali do Warszawy. — Bogusławski Marcelli ob. 625 Kozia; Białostocki Stanisław tamże; Galliczyn Alexander xiąże 613 Wierzbowa; Galliczyn Natalja tamże; Korytowski Konstanty 366 Kr. Przed.; Stachwic Karol graff z Siedlec 476 N. Senator.; Brykczyński Stan. 493 Miodowa; Jankowski Winc. 587 Długa; Trzciński Jakób referendarz 584 Długa; Humnicki Ignacy radca 1341 S. Krzyska; Krasiński Wincenty jenerał 410 Krak. Przedmieście.

Dziś zrana ciepła stopni 9. — Wczoraj w połud. 13.

TAATR NARODOWY. Dziś: kom. Dobra pod Wiedniem. W końcu komedji śpiewać będą śpiewacy Alpejscy.

Wiadomości Zagraniczne.

Roku 1828 było w całéj Rossji 5244 rękodzielni, w których pracowało 225,414 osób.

Przez Brody idzie teraz dosyć znaczna ilość rossyjskiéj grubéj i cienkiéj wełny za granicę. Niedawno wysłano onéj kilkaset pudów do Wrocławia. Przeciwnie od niejakiego czasu bardzo mało przywożą tego towaru z zagranicy do Rossji. Od niedawnego czasu zaczęto téż wywozić przez Brody konopny oléj z Rossji do Wiednia i Krakowa. W ciągu miesiąca kwietnia r. z. przywieziono do Brodów na 598 ruskich wozach rozmaitych wyrobów, w bieżącym roku w ciągu tegoż miesiąca przybyło tam z rossyjskiemi towarami 976 wozów.

Pracują teraz nad trzema kanałami; nad kanałem windawskim, który połączy Windawę z Niemnem; nad kanałem, który połączy Wisłę z Windawą i nad kanałem, który połączy Wołgę z Moskwą.

Na tegorocznych kontraktach kijowskich było 4138 obywateli interesa mających. Sprzedano dóbr za 626,875 r. Za papiér stęplowy wpłynęło do kassy 52,034, a mieszkańcy wzięli za najem domów 93,622 r.

W drukarni petersburskiéj Kraja wyszły w języku polskim *Poezje Juljana Korsaka.* Cena ich rubli as. 5. Znaczną liczbę exemplarzy posłano już z Petersburga do Warszawy, Wilna, Kijowa i Krzemieńca. "Współcześnie i z téjże saméj drukarni, (mówi Tygod. Petersburski) jakby na umyślne zatarcie przyjemnych wrażeń, sprawionych przez poezje Korsaka, jakby na wsparcie teorji wiecznego na tym świecie równoważenia pierwiastków dobrego i złego, wyszło poema *Jermak czyli zawojowana Syberja* z dzieł Dmitrjewa tłómaczenia na język polski Bogusława Reutta, etc.,,

Minister wojny rądzi królowi francuzkiemu potwierdzić stopnie i nadania orderów w czasie stu dni przez Napoleona udzielone.

Rząd francuzki ma uznać przy końcu tego miesiąca niepodległość krajów południowo-amerykańskich.

Wydatki polowania miały kosztować Karola X rocznie 695,000 fr.

Jenerałowie przez Lafayetta wyznaczeni, musztrowali d. 22 sierpnia 12 legji gwardji

paryzkiéj, poczém jenerał Lafayette wydał rozkaz dzienny z pochwałami dla tego korpusu. Nowy gubernator domu imwalidów w Paryżu, marszałek Jourdan, obowiązał się służyć w tym charakterze bezpłatnie.

Członek rady wychowania publicznego P. Thénard rzekł się pensji 12,000 fr.

Prefekt departamentu Sekwany zamówił u rzeźbiarza Dieudonne 15 marmurowych popiersi Ludwika Filipa.

Około 400 stolarskich czeladników w Paryżu udało się d. 21 sierpnia w największym porządku do prefekta policji, z prośbą ażeby rząd ustanowił taryfę, podług któréj majstrowie płacić im byliby obowiązani. Prefekt przyrzekł im, że weźmie pod rozwagę ich prośbę, poczém rozeszli się w porządku.

W nocy z d. 15 na 16 sierpnia zaszły rozruchy w mieście francuzkiém Alby; chciano złupić mieszkanie jeneralnego poborcy, ale siła zbrojna przywróciła porządek. Pracujący około winnic wszczęli także rozruchy w Auxerre w nocy z d. 16 na 17 sierpnia. Rozumieli oni, że rewolucja w rządzie francuzkim zaszła uwolniła ich od opłat konsumpcyjnych, wpadli więc do domu jeneralnego poborcy i spalili wszystkie papiery. Tamtejszy burmistrz byłby tym rozruchom zapobiegł, gdyby był gwardję narodową piérwéj uorganizował i ogłoszenie zmiany rządu przez dni 14 nie był zwlekał. W innych miastach zapobiegła gwardja narodowa podobnym przypadkom.

W Nismes wydarzyły się w dniach 15, 16 i 17 sierpnia innego rodzaju rozruchy; tam bili się protestanci z katolikami. Po ogłoszeniu Ludwiwa Filipa królem d. 15 rozpoczęły się bitwy i tegoż wieczora zginęło na ulicach dwóch ludzi, a kilku raniono. Dla utrzymania na przyszłość porządku kazano zamykać kawiarnie o godzinie 7 wieczorem.

Jenerał Lamarque powrócił do Paryża z Wandei, dokąd jeździł, ażeby zapobiedz rozruchom, które łatwo byłyby wybuchnęły, gdyby wypadki w Paryżu tak spiesznie po sobie nie były nastąpiły. Jenerał ten miał powiedzieć: *Wandea jest składem prochu, ale zapomniano go podpalić.*

Minister sprawiedliwości P. Dupont doniósł izbie parów, że dawni ministrowie znajdują się aresztowani w Tours i S. Loo, i wezwał ją, ażeby wydała w téj mierze polecenia, jakie za stosowne uzna, gdyż do niéj należy sądzić ministrów. Jakoż d. 23 sierpnia potwierdziła izba aresztowanie ministra Polignaca, jako Para, co zaś do P. Peyronnet, aresztowanego w Tours, oświadczyła, że rokaz aresztowania go, ponieważ nie jest parem, nie do niéj należy.

Pan Kaźmierz Perrier, mianowany jeszcze przez xięcia Orleanu prezesem izby deputowanych przysłał dnia 23 sierpnia do izby deputowanych na ręce P. Lafitte, który go zastępował, następującą odezwę: "Ponieważ okoliczności, które mnie spowodowały do przyjęcia tymczasowo prezesostwa, już być przestały, a zdrowie moje nie dozwala mi sprawować tego ważnego urzędu, przeto proszę WPana, ażebyś przełożył izbie prośbę moją o dymissję i wynurzył jéj wyrazy szczerego podziękowania za wysoki dowód zaufania, którém mnie zaszczyciła.„ Izba uchwaliła podziękowanie P. Perrier i wyraziła mu żal swój po jego stracie.

Król Francuzów mianował jenerałów Lobau, Lamarque, Pajol i Excelmans kawalerami wielkiego krzyża legji honorowéj; jenerałów Richemont i Lenoir przywrócił do czynnéj służby; postanowieniem z d. 20 sierpnia 22 jenerałów poruczników i 59 jenerałów majorów przeszło na reformę.

Prawie cała rada stanu, na wniosek xięcia Broglie, została rozpuszczoną, a nowi radcy stanu i referendarze otrzymali nominacje. Rada stanu będzie inaczéj organizowaną.

Rząd francuzki cofnął z izby deputowanych projekt względem wyboru deputowanych w miejscu tych, którzy dobrowolnie przestali być deputowanymi, a natomiast przełoży obszerniejszy projekt o wyborach.

Ministerjum francuzkie spraw wewnętrznych będzie nowo urządzone.

W Tulonie rozeszła się pogłoska, że o milę od Algiéru, korpus 15,000 Francuzów pod dowództwem jenerała Barthezene stoczył bitwę z korpusem 60,000 Arabów.

Admirał Duperré donosi z pod Algiéru dnia 17 sierpnia, że stosownie do otrzymanych rozkazów zatknął trójkolorową banderę na okrętach, zostających pod jego rozkazami.

W Hiszpanji panuje spokojność. W Madrycie zaszły zmiany w radzie stanu, zgodne z życzeniem powszechném.

Do Paryża przybyła z Londynu deputacja towarzystwa radykalistów w celu naradzenia się z publicystami francuzkiemi względem środków przedsiębrać się mających. W téj deputacji znajduje się Cobbett.

Do aresztowania xięcia Polignac dała powód następująca okoliczność: Dnia 15 Pani de St. Fargeau; która się z Granville chciała dostać na wyspę Jersej, była 3 razy przez dzień w prostym szynku. To wzniecilo podejrzenie. Uważano że tam rozmawiała ze swoim służącym, którego sposób zachowania się nie zgadzał się z lichą odzieżą jaką miał na sobie. Niektórzy z goszczących poczytywali go za wędrownego aktora. Lecz nagle młodzieniec jeden z gwardji narodowéj przystąpił do niego, i dobywszy pistoletu kazał mu usiąść i odpowiadać. Zdziwiony służący odpowiadał spokojnie na wszystkie zapytania. W téjże chwili i Pani St. Fargeau była osobno badana; a gdy jéj odpowiédź na pytanie: gdzie i jak dawno tego służącego przyjęła? nie zgadzała się z jego odpowiedzią, skonfrontowano ich i służący się zmięszał. W tém ktoś z obecnych dostrzegł, że ów służący wcale nie miał na sobie bielizny, i przyszła mu myśl, czy to nie będzie xiąże Polignac, który w spiesznéj ucieczce nie miał czasu ani się o cudzą postarać bieliznę, ani się przebrać stosownie. Okrzyknęli zaraz wszyscy że to xiąże Polignac, i on się przyznał. Do St. Lo był wieziony w dyliżansie pod eskortą gwardji narodowéj. Tu konfrontowano go z jego sztychowanym portretem! Podczas indagacji sam z góry podyktował swoje nazwisko i tytuły, i gdy je wpisano w protokuł, ciekawie przebiegał leżącą na stole nową konstytucją. Prokurator niechciał go jako para zatrzymywać w areszcie. Lecz xiąże słysząc groźne okrzyki wzburzonego pospólstwa, sam prosił by témczasowo był osadzony w więzieniu.

OBWIESZCZENIA Z BIÓRA INFORMACYJNEGO

przy ulicy Krakowskie Przedmieście pod N. 377.

(874) Jest kilka kapitałów do umieszczenia na piérwszą Hipotekę domów w Warszawie w summach 5,000, 13,000, 18,000, 20,000 tysięcy i t. d. życzący sobie nabyć którąkolwiek z sum zgłosić się zechce do Bióra Infor.

(867) Wolant nowy ciemnozielony, lekki i doskonale zbudowany jest do zbycia za pomierną cenę. Bióro Informacyjne ma go na składzie i o cenie ugodzić się jest umocowane.

(879) Żądany jest na prowincją Ekonom praktykowany, bezżenny, dobréj konduity od Sgo Michała zgłosić się zechce do Bióra Infor.

(777) MFTR muzyki znający doskonale zasady swéj sztuki, a szczególniéj praktykowany w dawaniu lekcji na fortepjanie gdyż przez kilka lat podobne obowiązki wypełniał.

(757) Obszerne Dobra położone w Galicji Austrjackiéj nad samą granicą Wtwą Sandomierskiego i Lubelskiego nad Wisłą są do sprzedania z wolnéj ręki; opis obszerny i anszlag tych Dóbr są złożone w Biórze Informacyjném. Tamże powziąść można wiadomość o Dobrach wiejskich, które w zastaw oddanemi być mogą.

(877) Dwóch Majstrów professji KRAWIECKIÉJ z których jeden męzki, drugi damski, życzą sobie być umieszczeni za nadwornych w znacznym domu; dalszą wiadomość w Biórze Informacyjném.

(836) Do Bióra naszego zgłasza się kilku Akademików życzących dawać lekcje prywatne uczniom uczęszczającym do szkół wojewódzkich, żądający takowych umieścić w swych domach raczą się zgłosić do Bióra Infor.

☞ Dnia 24 Sierpnia r. b. pewien Jegomość zgubił Dewiski od zégarka złote, Pieczątka z wyrznięciem na jednéj stronie koń, a na drugiéj gładki kamień, kluczyk i krwawnik na 3 grany rznięty w złoto oprawny. Ktoby takowe znalazł i oddał właścicielowi, otrzyma nagrody Rubli pięć. Właściciel tych rzeczy mieszka pod N. 3cim u XX. Karmelitów na Kr. Przed.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO. KANTOR GŁÓWNY PRZY ULICY DANIELOWICZOWSKIEJ POD N. 616